

سخن سردبیر

یکی از راههای شناسایی مقالات خوب یا بد دروازه‌های ورودی مجلات و نشریه‌های جدی، روشمند و مسؤل است. در چنین نقطه‌های «دیده‌بانی» است که می‌توان کیفیت، مایه ابتکار و نوآوری، عمق و سطح تحقیق و پاکیزگی و سلامت نوشته‌های رسیده را سنجید، و آنگاه آنها را خوب و بد کرد؛ پذیرفتنیها را چاپ کرد و دور ریختنیها را به کناری نهاد. غیبت چنین جایگاههای دیده‌بانی و مراقبت است که راه نوشته‌های سست بی‌مایه را به نشریات و جراید باز می‌کند. مع‌ذک، آنچه نباید باعث اشتباه شود این است که تمامی مقالات پذیرفته شده در سطحی برابر از اصالت و سلامت نیستند، و لذا نباید این توهم پیدا شود که تمامی مقالات یک شماره از نشریه با گرفتن امتیازهای یکسان به آن راه یافته‌اند. به بیان ساده، مقالات منتشر شده همه لزوماً صد در صد مطابق ضوابط و ملاکهای مورد انتظار نشریه نیست.

مقالاتی را که به دفتر مجله می‌رسد می‌توان به سه دسته تقسیم کرد. یک دسته — که معمولاً به لحاظ تعداد، در اقلیت‌اند — مقالات محققانه‌ای هستند که پیداست نویسندگان کار را جدی گرفته و برای انجامشان وقت و نیرو صرف کرده‌اند. این دست‌نوشته‌ها کمترین زحمت و معطلی را برای تحریریه مجله دارند، و بنابراین در همان دور اول به راحتی نمره قبولی می‌گیرند. دسته دوم، که شمارشان چندان هم اندک نیست، آنهایی است که از جهات مختلف کم و کاستی دارند و به هیچ وجهی اصلاح‌پذیر نیستند یا به چارچوب اهداف و سیاستهای مجله در نمی‌آیند، و متأسفانه باید کنار گذاشته شوند. و اما دسته آخر مقالاتی است که نه می‌توان آنها را به طیب

خاطر قبول کرد و نه دل به رد کردن آنها رضایت می‌دهد. این دسته مقالات است که هم وقت و نیروی بیشتر می‌طلبد و هم تاب و تحمل بیشتر. مع ذلک، مجله صلاح را در این می‌بیند که زحمت و کار بیشتر را به جان بخرد با این امید که مؤلفان آنها وقتی مقالات چاپ شده خود را ملاحظه کردند، انگیزه قوی‌تری برای نوشتن مقالات بهتر و ارزنده‌تر پیدا کنند.

آینه میراث امیدوار است و مؤکداً توصیه می‌کند که این گروه از یاران مجله نوشته‌های خود را پس از نشر به دقت مطالعه و با اصل اولیه نوشته خود مقابله کنند و ببینند چه جاهایی تغییر یافته و چرا. هیچ‌گاه هیچ‌کس بکمال نیست. همیشه چیزهای تازه‌ای برای آموختن وجود دارد. مجله در اصل موضوع مقاله‌ای که پذیرفت طبعاً دخالتی نمی‌کند، مگر آنکه از طرف داوران متخصص مقالات، پیشنهادهایی برای مقداری جرح و تعدیل در بعضی جاهای مقاله داده شود؛ در اکثر چنین مواردی، مجله ضمن مشورت با مؤلفان به اعمال نظرات پیشنهادی داوران مبادرت می‌کند. اما، ناگزیر می‌شود گاه در طرز عرضه‌داشت و بعضی از اجزاء ساختاری و نوشتاری مقالات دست ببرد، حشو و زوائد را حذف کند، عبارات و جملات تکراری و مترادف را خط بگیرد، ضعفهای دستوری و بلاغی را به حد اقل برساند، ندرتاً جابه‌جاییهایی در توالی پاراگرافهای مقاله بدهد و، در یک کلام، قدر مقدور، آن را «عرضه‌شدنی‌تر» کند. بنابراین، جا دارد که نویسندگان چنین مقالاتی کار ویرایش شده خود را باز با حوصله مرور کنند. در هر شماره، غیر از مقالاتی که با مقداری حک و اصلاح، درخور چاپ شدن می‌شوند، آن معدود نوشته‌های بدون اشکال یا بسیار کم اشکالی که در بالا بدان اشاره رفت، نیز می‌تواند الگوهای خوب نگارش برای نوپژومشگران و تازه قلم به دستها باشد. اصولاً انتظار آینه میراث این است که هر مؤلف فقط مقاله خود را نخواند، بلکه همگی تمامی مندرجات مجله را بخواند تا چنانچه اشکالی یا نکته‌ای به نظرش رسید به دفتر مجله بنویسد. انتقادات و پیشنهادهای کسانی که خود در پدید آوردن هر شماره از مجله دخیل بوده‌اند، و فی‌الواقع مجله متعلق به آنهاست، می‌تواند سطح کیفی مجله را ارتقا بخشد.

در پایان فروتنانه به همکاران تازه‌کارتر توصیه می‌شود که، مقاله خود را پیش از ارسال به دفتر مجله، به دوست یا همکاری که تجربه بیشتر در موضوع مقاله و قلم تواناتری در نگارش دارد بدهند تا نگاه منتقدانه‌ای به آن بیندازد و اگر نیاز به اصلاحاتی بود پیشنهاد کند. این رسم نامعمولی در عالم نیست. روانشاد استاد احمد تفضلی دو سه بار پیش آمد که مقاله‌هایش را قبل از تحویل به بخش ویراستاری مرکز دایرةالمعارف بزرگ اسلامی، به اینجانب می‌داد که چنانچه پیشنهادی دارم به او بگویم، در صورتی که او بالاتر از اینها بود که به توصیه‌های چون منی نیاز داشته باشد. اخیراً دو تن از جمع همکاران آینه میراث مقاله خود را برای ویرایش از نظر همکارشان گذرانده، و در پانویس مقاله خود نیز از او تشکر کرده بودند؛ این کار شایسته و بسزایی بوده که، لاقلاً به بهبود طرز نگارش مقاله آنها کمک کرده است.

کسانی که مقاله می‌نویسند، از نظری، دو گروه هستند. یا مطلبی برای گفتن ندارند ولی نسبتاً خوب می‌نویسند، یا، برعکس، مطلب دارند ولی نمی‌توانند آن را با زبان روشن به قلم آورند. به بیان دیگر، بعضی «حرف خوب می‌زنند؛ بعضی خوب حرف می‌زنند!». آنها که درونمایه‌ای برای خلق مقاله ندارند، بهتر است از فکر مقاله‌نویسی متصرف شوند یا جداً در فکر کسب درونمایه باشند. اما آنهایی که مطلبی دندانگیر برای گفتن دارند ولی در نگارش به حد کافی ماهر نیستند، هرگز عیبی نیست که بنویسند و برای اصلاحات نگارشی از دیگران استمداد کنند.

امیدِ عافیت آن‌گه بود موافقِ عقل   که نبض را به طبیعت شناس بنمایی
بیرس هر چه ندانی که ذلّ پرسیدن   دلیل راه تو باشد به عزّ دانایی

